

'Deutsch ist Spitze!' Almanca Ders Kitabı Üzerine Bir Anket Çalışması¹

'Deutsch ist Spitze!' A Survey on A German Language Course Book

Tuğba ÇARIKÇI², Sevinç SAKARYA MADEN³

Öz: Bu çalışmada 20 Almanca öğretmen adayına ve Almanca öğrenen 35 öğrenciye bir anket uygulanarak yıllarca Anadolu Liselerinde ikinci yabancı dil Almanca derslerinde okutulan *Deutsch ist Spitze!* Almanca ders kitabını "Genel Görünüm", "Fiziksel Görünüm", "İçerik (Metin ve İçerik)", "Kelime, Cümle Bilgisi ve Dilbilgisi" ve son olarak da "Alıştırma ve Değerlendirmeler" bakımından değerlendirmeleri istenmiştir. Bu anketin uygulamasıyla Almanca öğretmen adaylarının ve Almanca öğrenen öğrencilerin *Deutsch ist Spitze!* Almanca ders kitabından ne ölçüde memnun oldukları araştırılmış, kitabın eksik yönlerinin saptanması ve elde edilen verilerden hareketle eksikliklerin tamamlanması yönünde öneriler geliştirilmesi amaçlanmıştır. Elde edilen veriler, *Deutsch ist Spitze!* Almanca ders kitabının görsel düzeninin Almanca öğretmen adayları ve öğrenciler tarafından çok iyi bulunduğu, ancak içeriğin ve alıştırmaların sayılarının Almanca öğrenmek için yeterli görülmediğini ortaya koymuş, özellikle dilbilgisi konularının daha iyi pekiştirilebilmesi için ek materyallerin geliştirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır. **Anahtar sözcükler:** *Deutsch ist Spitze!*, *Almanca yabancı dil ders kitabı*, *kitap incelemesi*, *kitap değerlendirmesi*, *dilbilgisi*, *alıştırmalar*

Abstract: In this study, 20 German candidate teachers and 35 students learning German were asked to evaluate, via a survey, the German language course book *Deutsch ist Spitze!*, which was used for years as a course book in German as a second language courses in Anatolian High Schools, in terms of 'Overall Appearance', 'Physical Appearance', 'Content (Text and Content)', 'Vocabulary, Syntax and Grammar', and 'Exercises and Assessments'. With this survey, the German candidate teachers and the students were questioned about how satisfied they were with *Deutsch ist Spitze!*, and we aimed to determine the weaknesses of the course book and to develop suggestions to eliminate these weaknesses according to the findings. In conclusion, it was found out that the subjects thought the visual level of the course book *Deutsch ist Spitze!* was very good, but the content and the number of exercises were considered to be inadequate to learn German, and especially the grammar topics needed extra materials to be better practiced.

Keywords: *Deutsch ist Spitze!*, *German as a foreign language course book*, *course book analysis*, *course book evaluation*, *grammar*, *exercises*

1. GİRİŞ

Bu çalışmada, Trakya Üniversitesi Almanca Öğretmenliği Lisans Programı 2012-2013 eğitim-öğretim yılı son sınıf 20 Almanca öğretmen adayına ve Edirne ili 80. Yıl Cumhuriyet Anadolu Lisesi 11G ve 10A şubeleri öğrencilerine (35 öğrenci) bir anket uygulanarak, *Deutsch ist Spitze!* Almanca ders kitabı hakkındaki görüşleri alınmıştır. Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Alman Dili Eğitimi Yüksek Lisans programında yürütülen bir yüksek lisans tezinin (Çarıkçı, 2015) ön hazırlık çalışmasını oluşturan bu çalışmada yıllardır okullarda Almanca derslerinde kullanılan *Deutsch ist Spitze!* Almanca ders kitabının öğrenciler tarafından ne düzeyde yeterli bulunduğu araştırılmış, Almanca öğretmeni olarak atanmaları durumunda bu kitap ile Almanca öğretme ihtimali çok yüksek olan Almanca öğretmen adaylarının bu kaynak hakkında ne düzeyde bilgi sahibi oldukları irdelenmiş ve anket ile elde edilen verilerden hareketle *Deutsch Ist Spitze!* Almanca ders kitabı ile ilgili belirtilen eksikliklerin giderilmesi için önerilerin geliştirilmesi hedeflenmiştir. Verilerin toplanmasında bir anketten yararlanılan ve elde edilen veriler ile kitabı kullanacak olan öğretmen adaylarında *Deutsch Ist Spitze!* adlı Almanca ders kitabı hakkında bir

¹Bu makale 08-10 Ekim 2015 tarihlerinde Trakya Üniversitesinin ev sahipliğinde Edirne'de düzenlenen "Meeting the Opportunities and Challenges of Educational Research: Multidisciplinary Approach to Educational Research". (Eğitim araştırmalarının zorlukları ve fırsatlarıyla karşılaşma: Eğitim araştırmalarına çok-disiplinli bir yaklaşım) temalı 5. Uluslararası Eğitimde Araştırmalar Kongresinde (ICRE 2015) bildiri özeti olarak sunulmuştur.

² Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Ortak Alman Dili ve Edebiyatı Doktora Öğrencisi, tugbackrk@hotmail.com

³ Prof. Dr., Trakya Üniversitesi, sevincmaden@trakya.edu.tr

farkındalık yaratılması amaçlanan bu çalışma bu yönü ile Kalkan'ın 2012 yılında yazmış olduğu ve *Deutsch Ist Spitze!* Almanca ders kitabında bulunan ülke bilgisi öğelerini ele aldığı tez çalışmasından tamamen farklıdır.

2. YÖNTEM

Çalışmada betimsel araştırma yöntemi ve anket uygulaması kullanılmıştır. Anket soruları oluşturulurken bazı kitap inceleme ölçütlerinden yararlanılmıştır. Yapılan literatür taraması yabancı dil kitap inceleme kriterleri bakımından ağırlıklı olarak Nürnberger Empfehlungen (1996), Stockholmer Kriterien (1985), H. Jürgen Krumm (1985) ve Mannheimer Gutachten (Engel 1979) ölçütlerinin kullanıldığını ortaya koymuştur. Bu çalışmada bunların arasından Mannheimer Gutachten (Engel 1979) ölçütleri seçilerek anket soruları oluşturulmuş, Türkçe terimler bakımından Demirel'den (1998) yararlanılmıştır.

Çalışma kapsamında uygulanan anket ile veriler beş ana başlık altında toplanmıştır. "Genel Görünüm", "Fiziksel Görünüm", "İçerik (Metin ve İçerik)", "Kelime, Cümle Bilgisi ve Dilbilgisi" ve "Alıştırmalar ve Değerlendirmeler" anketin alt başlıklarını oluşturmuştur. Ankette yer alan bölümlerdeki soru sayıları değişkenlik göstermektedir. Genel Görünümüne ilişkin bölümde 5 (beş) soru, Fiziksel Görünüm bölümünde 5 (beş) soru, İçerik ile ilgili olan bölümde 5 (beş) soru, Kelime, Cümle Bilgisi ve Dilbilgisi başlıklı bölümde 10 (on) soru ve Aliştırmalar ve Değerlendirmeler bölümünde 10 (on) soru yer almıştır. Anketteki sorulara 4 farklı cevaptan birinin işaretlenmesi suretiyle cevap verilmesi istenmiştir. Bu çalışma kapsamında yer alan anketin değerlendirme aşamasında "Evet" 1, "Hayır" 2, "Kısmen" 3, "Kararsızım" ise 4 rakamı ile tanımlanmıştır. Anket uygulamasının sonucunda anketteki kişi sayıları bilimsel tanımla "F" ile gösterilmiş, her soruya verilen cevaplar tek tek toplanarak her seçeneğin ne oranda işaretlendiği yüzdelik dilim ile verilmiştir.

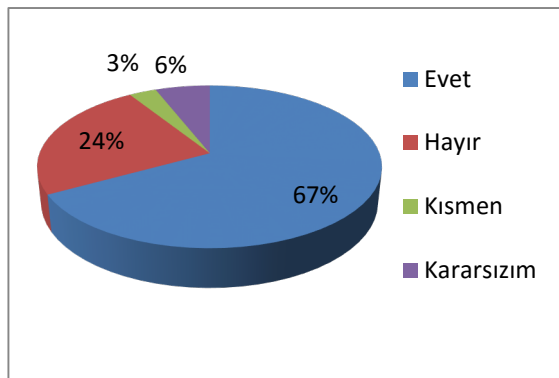
3. BULGULAR

3.1. Genel Görünüm Bölümündeki Verilerin Yorumlanması

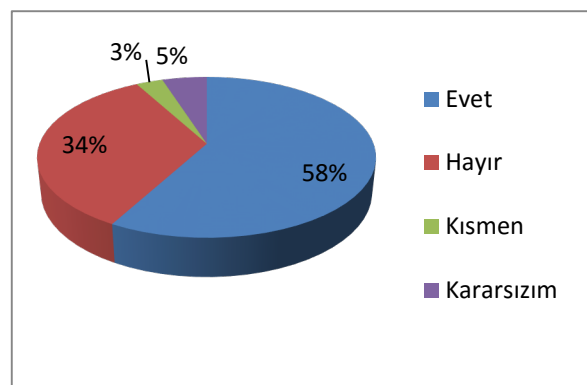
Deutsch ist Spitze! adlı Almanca kitabının genel görünümüne ilişkin görüşleri alabilmek için Almanca öğretmen adaylarına ve anketin uygulandığı lise öğrencilerine aşağıda yer alan 5 adet soru sorulmuştur ve elde edilen veriler Grafik 1'de görselleştirilmiştir.

- 1) Sizce kitap Almanca öğreten bir ders kitabı mıdır?
- 2) Aliştirme kitabı var mı?
- 3) Öğretmen kılavuz kitabı var mı?
- 4) Ek materyali var mı? (CD, ses bandı, vb.)
- 5) Dilbilgisi kitabı var mı?

Grafik 1. "Deutsch ist Spitze" Almanca kitabının genel görünüşüne ilişkin öğretmen adayı görüşleri

Grafik 2. "Deutsch ist Spitze" Almanca kitabının genel görünüşüne ilişkin öğrenci görüşleri

Grafik 1 ve Grafik 2'de yer alan veriler, gerek Almanca öğretmen adaylarının gerekse bu kitap ile Almanca öğrenen öğrencilerin çoğunun kitabın genel görünümüne ilişkin “evet” ile cevaplandırılması gereken 5 soruya gerçekten de “evet” ile cevap verdiklerini ve dolayısıyla kitap hakkında yeterince bilgiye sahip olduklarını, ancak bunun yanı sıra öğrencilerin %34'ünün ve Almanca öğretmen adaylarının %24'ünün “hayır” seçeneğini, diğer taraftan her iki grubun %3'ünün “kısmen” seçeneğini ve öğretmen adaylarının %6'sının ve Almanca öğrenen öğrencilerin %5'inin “kararsızım” seçeneğini işaretlemesi her iki grupta da göz ardı edilemeyecek kadar çok sayıda kişinin kitabı çok da iyi tanımadığını ortaya koymuştur.

Tablo 1'de ise lise öğrencilerinin ve Almanca öğretmen adaylarının *Deutsch ist Spitze!* adlı Almanca ders kitabının genel görünümüne ilişkin 5 adet soruyu ne şekilde cevaplandıkları ayrıntılı bir biçimde görülmektedir.

Tablo 1. *Deutsch ist Spitze!* Almanca ders kitabının genel görünümüne ilişkin veriler (1: evet 2: hayır 3: kısmen 4: kararsızım)

Genel Görünüm		1		2		3		4		Toplam	
		f	%	f	%	F	%	f	%	f	%
1) Sizce <i>Deutsch ist Spitze</i> kitabı Almanca öğreten bir ders kitabı mıdır?	ÖĞRETMEN ADAYI	20	100	0	0	0	0	0	0	20	100
	ÖĞRENCİ	35	100	0	0	0	0	0	0	35	100
2) Alıştırma kitabı var mı?	ÖĞRETMEN ADAYI	19	95	1	5	0	0	0	0	20	100
	ÖĞRENCİ	32	91.43	1	2.86	0	0	2	5.71	35	100
3) Öğretmen kılavuz kitabı var mı?	ÖĞRETMEN ADAYI	17	85	2	10	0	0	1	5	20	100
	ÖĞRENCİ	32	91.43	0	0	0	0	3	8.57	35	100
4) Ek materyali var mı? (CD, ses bandı, vb.)	ÖĞRETMEN ADAYI	9	45	7	35	0	0	4	20	20	100
	ÖĞRENCİ	1	2.86	29	82.86	2	5.71	3	8.57	35	100
5) Dilbilgisi kitabı var mı?	ÖĞRETMEN ADAYI	2	10	14	70	3	15	1	5	20	100
	ÖĞRENCİ	1	2.86	30	85.71	3	8.57	1	2.86	35	100

Anketin ilk bölümü olan Genel Görünüm kısmında 5 soru bulunmaktadır.

- “Sizce *Deutsch ist Spitze* kitabı Almanca öğreten bir ders kitabı mıdır?” sorusuna hem öğretmen adaylarının hem de öğrencilerin %100’ü “Evet” cevabını vermiştir.
- “Alıştırma kitabı var mı?” sorusuna ise öğretmen adaylarının %95’i “Evet” cevabını verirken, %5’i “Hayır” demiştir. Oysa öğrencilerin %91.43’ü “Evet” derken, %2.86’sı “Hayır” ve % 5.71’i ise “Kararsızım” cevabını vermiştir. Buradan öğretmen adaylarının alıştırma kitabının bulunmasıyla ilgili daha doğru cevaplar vermiş olduğu çıkarılabilir.
- Öğretmen kılavuz kitabının sorgulandığı soruda ise öğretmen adaylarının %85’i “Evet”, %10’u “Hayır” ve %5’i ise “Kararsızım” cevabını vermiştir. Öğrencilerin ise aynı soruya %91.43’ü "Evet", %8.57'si "Kararsızım" demiştir.
- “Ek materyali var mı?” sorusuna verilen cevapların yüzdeleri her iki grup için de farklılık göstermiştir. Öğretmen adaylarının %45’i “Evet”, %35’i “Hayır”, %20’si “Kararsızım” şikkını işaretlemişlerdir. Diğer yandan öğrencilerin %2.86’sı “Evet”, %82.86’sı “Hayır”, %5.71’i “Kısmen” ve %8.57’si “Kararsızım” demiştir. Bu sonuçlar öğrencilerin kitabın ek materyali konusunda doğru bilgiye sahip olmadıklarını göstermektedir.

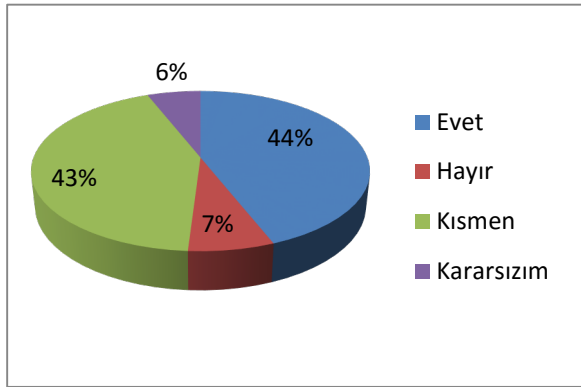
- “Dilbilgisi kitabı var mı?” sorusuna öğretmen adaylarının %10’u “Evet”, %70’i “Hayır”, %15’i “Kısmen” ve %5’i de “Kararsızım” demiştir. Öğrencilerin ise %2.86’sı “Evet”, %85.71’i “Hayır”, %8.57’si “Kısmen” ve %2.86’sı “Kararsızım” cevabını vermiştir.

Genel görünüm anketinden şu sonuç çıkarılabilir; 1. soru olan “Sizce *Deutsch ist Spitze* kitabı Almanca öğreten bir ders kitabı mıdır?” sorusu dışındaki tüm sorulara verilen cevaplarla hem öğretmen adayları hem de öğrencilerin bir kısmı eksik bilgilere sahiptir. Çünkü ilk anketteki sorular “.....var mı?,yok mu?” şeklinde cevabı net olan sorulardır. Öğretmen adaylarının ve öğrencilerin bu sorulara yanlış cevaplar vermesi her iki grubun da bilgi eksikliklerini ortaya koymaktadır.

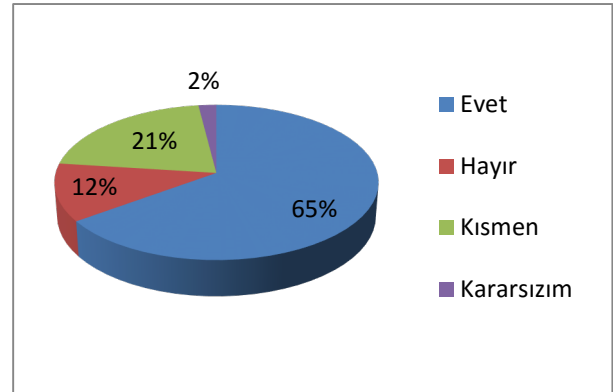
3.2. Fiziksel Görünüm Bölümündeki Verilerin Yorumlanması

Deutsch ist Spitze! adlı Almanca kitabının fiziksel görünümüne ilişkin görüşleri alabilmek için Almanca öğretmen adaylarına ve anketin uygulandığı lise öğrencilerine 5 adet soru sorulmuş ve elde edilen veriler grafik 3 ve grafik 4’de görselleştirilmiştir.

Grafik 3. “*Deutsch ist Spitze*” Almanca kitabının fiziksel görünüşüne ilişkin öğretmen adayları görüşleri

Grafik 4. “*Deutsch ist Spitze*” Almanca kitabının fiziksel görünüşüne ilişkin öğrenci görüşleri

Grafik 3 ve Grafik 4’te yer alan veriler, Almanca öğretmen adaylarının ve Almanca öğrenen öğrencilerin kitabın fiziksel görünümüne ilişkin 5 adet soruyu cevaplandırırken “Evet”, “Hayır”, “Kısmen” ve “Kararsızım” seçeneklerini toplamda ne oranda işaretlediklerini göstermektedir.

Tablo 2’de ise lise öğrencilerinin ve Almanca öğretmen adaylarının *Deutsch ist Spitze!* adlı Almanca ders kitabının fiziksel görünümüne ilişkin 5 adet soruyu ne şekilde cevaplandıkları ayrıntılı bir biçimde görülmektedir.

Anketin fiziksel görünüm kısmında 5 soru bulunmaktadır.

- “Kitap renkli mi?” sorusuna öğretmen adaylarının %90’ı “Evet”, %10’u ise “Kısmen” demiştir. Öğrencilerin ise %88.57’si “Evet”, %2.86’sı “Hayır” ve %8.57’si “Kısmen” cevabını vermiştir.
- 2. soruda kitabın görselliğinin beğenilip beğenilmediği sorgulanmıştır. Bu soruya öğretmen adaylarının %5’i “Evet”, %20’si “Hayır”, %65’i “Kısmen” ve %10’u “Kararsızım” cevabını verirken; öğrencilerin %40’ı “Evet”, %25.71’i “Hayır”, %28.57’si “Kısmen” ve %5.72’si “Kararsızım” demiştir.

- “Lüks kartondan/kağıttan mı ?” sorusuna öğretmen adaylarının %25’i “Evet”, %15’i “Hayır”, %55’i “Kısmen” ve %5’i “Kararsızım” derken, öğrencilerin %74.29’u “Evet”, %11.43’ü “Hayır”, %8.57’si “Kısmen” ve %5.71’i de “Kararsızım” demiştir.
- 4. soru ise kitaptaki resimlerin öğrenci seviyesine uygunluğunu ölçmektedir. Öğretmen adaylarının %35’i “Evet”, %60’ı “Kısmen” ve %5’i de “Kararsızım” demiştir. Öte yandan öğrencilerin %51.43’ü “Evet”, %11.43’ü “Hayır”, %37.14’üyse “Kısmen” cevabını vermiştir.
- “Punto büyüklüğü öğrenci seviyesine uygun mu sorusuna ise, öğretmen adaylarının %65’i “Evet”, %25’i “Kısmen”, %10’u ise “Kararsızım” yanıtını vermiştir. Oysa öğrencilerin %71.43’ü “Evet”, %5.71’i “Hayır” ve son olarak da %22.86’sı “Kısmen” demiştir.

Tablo 2. *Deutsch ist Spitze!* Almanca ders kitabının fiziksel görünümüne ilişkin veriler (1: evet 2: hayır 3: kısmen 4: kararsızım)

Fiziksel Görünüm		1		2		3		4		Toplam	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1) Kitap renkli mi?	ÖĞRETMEN ADAYI	18	90	0	0	2	10	0	0	20	100
	ÖĞRENCİ	31	88.57	1	2.86	3	8.57	0	0	35	100
2) Kitabın albenisi var mı?	ÖĞRETMEN ADAYI	1	5	4	20	13	65	2	10	20	100
	ÖĞRENCİ	14	40	9	25.71	10	28.57	2	5.72	35	100
3) Lüks kartondan/kağıttan mı?	ÖĞRETMEN ADAYI	5	25	3	15	11	55	1	5	20	100
	ÖĞRENCİ	26	74.29	4	11.43	3	8.57	2	5.71	35	100
4) Kitaptaki resimler öğrenci seviyesine uygun mu?	ÖĞRETMEN ADAYI	7	35	0	0	12	60	1	5	20	100
	ÖĞRENCİ	18	51.43	4	11.43	13	37.14	0	0	35	100
5) Punto büyüklüğü öğrenci seviyesine uygun mu?	ÖĞRETMEN ADAYI	13	65	0	0	5	25	2	10	20	100
	ÖĞRENCİ	25	71.43	2	5.71	8	22.86	0	0	35	100

3. 3. İçerik (Metin ve İçerik) Bölümündeki Verilerin Yorumlanması

Uygulanan ankette kitabın içeriğine (Metin ve İçerik) ilişkin 5 soru bulunmaktadır. İçerik (Metin ve İçerik) bölümüne ilişkin cevaplar Tablo 3’de yer almaktadır.

- İçerik (Metin ve İçerik) bölümünün birinci sorusu kitaptaki metinlerin öğrenci seviyesine uygunluğu ile ilgilidir. Bu soruya öğretmen adaylarının %40’ı “Evet”, %50’si “Kısmen” ve %10’u “Kararsızım” demiştir. Öğrencilerin ise %45.71’i “Evet”, %14.29’u “Hayır”, %37.14’ü “Kısmen” ve %2.86’sı “Kararsızım” cevabını vermiştir.
- “Metinler Almanca öğretim programında belirtilen hedeflerle tutarlı olarak hazırlanmış mı?” sorusuna ise öğretmen adaylarının %40’ı “Evet”, %50’si “Kısmen”, %10’u “Kararsızım” demiştir. Diğer yandan öğrencilerin %25.71’i “Evet”, %28.57’si “Hayır”, %34.29’u “Kısmen” ve 11.43’ü “Kararsızım” demiştir.
- 3. soru metinlerin ünitelerle ilişkisini sorgulamaktadır. Öğretmen adaylarının %55’i “Evet”, %5’i “Hayır”, %35’i “Kısmen”, %5’i “Kararsızım” demiştir. Oysa bu soruyu öğrencilerin %62.86’sı “Evet”, % 2.86’sı “Hayır”, %31.42’si “Kısmen” ve %2.86’sı “Kararsızım” olarak cevaplamıştır.

- “Metinler öğrencilerin ilgilerine ve sosyal yaşamlarına uygun mu?” sorusuna ise öğretmen adaylarının %30'u “Evet”, %5'i “Hayır”, %60'ı “Kısmen” ve %5'i de “Kararsızım”, öğrencilerin ise %28.57'i “Evet”, %25.71'i “Hayır”, %31.43'ü “Kısmen”, %14.29'u “Kararsızım” demiştir.
- İçerik bölümünün son sorusu “Kitabın sonunda sözlük ve kaynakça var mı?” sorusuna öğretmen adaylarının %75'i bu soruya “Evet”, %5'i “Hayır” ve %20'si “Kararsızım” cevabını vermiştir. Öğrencilerin %97.14'ü ise “Evet”, %2.86'sı “Kısmen” seçeneğini işaretlemiştir.

Tablo 3. *Deutsch ist Spitze!* Almanca ders kitabının içerik (metin ve içerik) bölümüne ilişkin veriler (1: evet 2: hayır 3: kısmen 4: kararsızım)

İçerik (Metin ve İçerik)		1		2		3		4		Toplam	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1) Kitaptaki metinler öğrencilerin yaş ve sınıf seviyesine uygun hazırlanmış mı?	ÖĞRETMEN	8	40	0	0	10	50	2	10	20	100
	ADAYI										
	ÖĞRENCİ	16	45.71	5	14.29	13	37.14	1	2.86	35	100
2) Metinler Almanca öğretim programında belirtilen hedeflerle uygun olarak hazırlanmış mı?	ÖĞRETMEN	8	40	0	0	10	50	2	10	20	100
	ADAYI										
	ÖĞRENCİ	9	25.71	10	28.57	12	34.29	4	11.43	35	100
3) Metinler ünitelerle ilişkili mi?	ÖĞRETMEN	11	55	1	5	7	35	1	5	20	100
	ADAYI										
	ÖĞRENCİ	22	62.86	1	2.86	11	31.42	1	2.86	35	100
4) Metinler öğrencilerin ilgilerine ve sosyal yaşamlarına uygun mu?	ÖĞRETMEN	6	30	1	5	12	60	1	5	20	100
	ADAYI										
	ÖĞRENCİ	10	28.57	9	25.71	11	31.43	5	14.29	35	100
5) Kitabın sonunda sözlük ve kaynakça var mı?	ÖĞRETMEN	15	75	1	5	0	0	4	20	20	100
	ADAYI										
	ÖĞRENCİ	34	97.14	0	0	1	2.86	0	0	35	100

Bu araştırma anketteki sorular ilerledikçe bilgi eksikliklerinin de aynı oranda ortaya çıkmaya başladığını göstermiştir. Dikkati çeken bir başka husus ise öğretmen adayı ve öğrenci gruplarının anket sorularına verdikleri cevapların benzerlik göstermesidir. Örneğin içeriğe ilişkin soruların yer aldığı bölümün birinci sorusuna öğretmen adaylarının %40'ı "Evet" derken, öğrencilerin %45.71'i, dördüncü sorusuna öğretmen adaylarının %30'u "Evet" derken öğrencilerin %28.57'si "Evet" demiştir. Bu benzerlik gerek öğretmen adaylarının gerekse öğrencilerin kitap hakkında çok detaylı bilgiye sahip olmadıklarını gösterir.

3.4. Kelime, Cümle Bilgisi ve Dilbilgisi Bölümündeki Verilerin Yorumlanması

Anketin Kelime, Cümle Bilgisi ve Dilbilgisi bölümünde 10 soru bulunmaktadır ve bu sorulara anket uygulanan iki grubun vermiş oldukları cevaplar Tablo 4'de yer almaktadır.

- “Anlaşılır bir dil kullanılmış mı?” sorusuna öğretmen adaylarının %65'i “Evet”, %30'u “Kısmen” ve %5'i “Kararsızım” cevabını vermiştir. Bu veriler öğrencilerin kitabın dilini öğretmen adaylarına göre daha az anlaşılır bulduklarını göstermektedir. Öğrencilerin ise %20'si “Evet”, %22.86'sı “Hayır”, %48.57'si “Kısmen”, %8.57'si “Kararsızım” cevabını vermiştir.
- İkinci soru “Cümle yapısının öğrencinin düzeyine uygunluğu” konusundadır. Öğretmen adaylarının %60'ı bu soruya “Evet”, %5'i “Hayır”, %30'u “Kısmen” ve %5'i “Kararsızım” diye

cevap vermiştir. Diğer yandan öğrencilerin %34.29'u "Evet", %20'si "Hayır", %40'ı "Kısmen", %5.71'i ise "Kararsızım" demmiştir.

- "Cümleler sınıf düzeyine uygun uzunlukta mı?" sorusu bu bölümün 3. sorusudur. Bu soruya öğretmen adaylarının %65'i "Evet", %35'i ise "Kısmen" olarak cevap vermiştir. İkinci grup olan öğrencilerin %40'ı bu soruyu "Evet", %5.71'i "Hayır", %45.72'si "Kısmen" ve %8.57'si "Kararsızım" olarak cevaplamıştır.
- "Cümleler basitten karmaşığa, bilinenden bilinmeyene, somuttan soyuta doğru sıralanıyor mu?" sorusuna ise öğretmen adaylarının %60'ı "Evet", %30'u "Kısmen" ve %10'u "Kararsızım" demmiştir. Öğrencilerin ise %20'si "Evet", %31.43'ü "Hayır", %28.57'si "Kısmen" ve son olarak da %20'si "Kararsızım" demmiştir.
- "Kitapta Almanca dışında başka dil kullanılmış mı?" diye sorulan soruya öğretmen adaylarının %40'ı "Evet", %45'i "Hayır", %15'i "Kararsızım" demmiştir. Öte yandan öğrencilerin %40'ı "Evet", %51.43'ü "Hayır", %5.71'i "Kısmen", %2.86'sı ise "Kararsızım" demmiştir. Kitapta zaman zaman "Unutma" başlığıyla Türkçe açıklamalara yer verilmesine, hatta İngilizce ile Almancanın farklılıkları ya da benzerliklerine vurgu yapan ifadelere de yer verilmesine rağmen anket sonucu elde edilen bu veriler oldukça düşündürücüdür (Bkz. *Deutsch Ist Spitze! A 1. I.* ders kitabı, s. 16). Bu sonuç gerek öğretmen adaylarının, gerekse öğrencilerin büyük çoğunluğunun kitapla ilgili yeterli bilgiye sahibi olmadıklarını yahut yanlış bilgilerinin olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda bu yanlışlığın kitabın doğrudan değil de fotokopi gibi yan kaynaklarla okutulmasından kaynaklandığı sonucu akıllara gelmektedir.
- "Yazım kurallarına dikkat edilmiş mi?" sorusuna öğretmen adaylarının %70'i "Evet", %20'si "Kısmen" ve %10'u "Kararsızım" demmiştir. Fakat öğrencilerin %60'ı "Evet", %8.57'si "Hayır", %20'si "Kısmen" ve %11.43'ü "Kararsızım" şeklinde cevaplamıştır.
- "Metinler dilbilgisi konularını işleyici nitelikte mi?" sorusuna ise öğretmen adaylarının %40'ı "Evet", %55'i "Kısmen", %5'i "Kararsızım" demmiştir. Oysa öğrencilerin %22.86'sı bu soruya "Evet", %22.86'sı "Hayır", %42.85'i "Kısmen" ve %11.43'ü "Kararsızım" olarak cevaplamıştır. Bu iki gurubun aynı soruya verdikleri cevap oldukça farklılık göstermektedir. Bu bağlamda öğrencilerin kitap hakkında eksik bilgilere sahip oldukları sonucuna varılmaktadır.
- "Dilbilgisi yapıları sistematik olarak değişik üniteler içinde tekrar ediliyor mu?" sorusuna ise öğretmen adaylarının %30'u "Evet", %10'u "Hayır", %35'i "Kısmen" ve %25'i de "Kararsızım" demmiştir. Bu soruya öğrencilerin %34.29 "Evet", %25.71 "Hayır", %34.29 "Kısmen", ve %5.71 "Kararsızım" olarak cevap vermiştir.
- "Dilbilgisi konularının sunuş biçimi anadili Türkçe olan öğrencilerin Almanca dilbilgisini öğrenebilmeleri için uygun mu?" sorusuna ise öğretmen adaylarının %30'u "Evet", %45'i "Kısmen", %25'i ise "Kararsızım" olarak cevap vermiştir. Aynı soruda öğrencilerin %11.43 "Evet", %25.71 "Hayır", %54.29 "Kısmen", %8.57 "Kararsızım" şikkını işaretlemiştir. Bu verilerle öğretmen adaylarının öğrencilere göre daha olumlu düşüncelere sahip oldukları sonucu çıkarılabilir. Fakat öğrenciler *Deutsch ist Spitze!* Almanca ders kitabından memnun olmadıklarını bu soruya çoğunlukla "Hayır" diyerek bildirmişlerdir.
- Bu anketin son sorusu olan "Dilbilgisi konuları bir bütün halinde sunulmuş mu?" sorusuna ise öğretmen adaylarının %10'u "Evet", %25'i "Hayır", %50'si "Kısmen" ve %15'i ise "Kararsızım" demmiştir. Diğer taraftan öğrencilerin %22.86'sı "Evet", %34.29'sı "Hayır", %28.57'si "Kısmen" ve %14.28'i "Kararsızım" cevabını vermiştir. Bu bağlamda verilen cevapların yüzdeliğine bakıldığında gerek Almanca öğretmen adaylarının gerekse bu kitap ile Almanca öğrenen öğrencilerin kitaptaki dilbilgisi konularının verilmiş biçimine pek de dikkat etmedikleri sonucuna varılmaktadır.

Deutsch ist Spitze! Almanca ders kitabının Kelime, Cümle Bilgisi ve Dilbilgisi bölümündeki 9. ve 10. sorulara verilen cevaplara bakıldığında kitap ile ilgili olarak anket uygulanan kişilerde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda gerçekleştirilen *Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması* derslerinde yeterince farkındalık yaratılmadığı sonucuna varılmaktadır. Örneğin 9. soru olan "Dilbilgisi konularının sunuş biçimi anadili Türkçe olan öğrencilerin Almanca dilbilgisini öğrenebilmeleri için uygun mu?" sorusuna öğretmen adaylarının %45'i, öğrencilerin ise %54.29'u "Kısmen" cevabını vermiştir.

Tablo 4. *Deutsch ist Spitze!* Almanca ders kitabının kelime, cümle bilgisi ve dilbilgisi bölümüne ilişkin veriler (1: evet 2: hayır 3: kısmen 4: kararsızım)

Kelime, Cümle Bilgisi ve Dilbilgisi		1		2		3		4		Toplam	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1) Anlaşılır bir dil kullanılmış mı?	ÖĞRETMEN	13	65	0	0	6	30	1	5	20	100
	ADAYI										
	ÖĞRENCİ	7	20	8	22.86	17	48.57	3	8.57	35	100
2) Cümle yapısı öğrencinin düzeyine uygun mu?	ÖĞRETMEN	12	60	1	5	6	30	1	5	20	100
	ADAYI										
	ÖĞRENCİ	12	34.29	7	20	14	40	2	5.71	35	100
3) Cümleler sınıf düzeyine uygun uzunlukta mı?	ÖĞRETMEN	13	65	0	0	7	35	0	0	20	100
	ADAYI										
	ÖĞRENCİ	14	40	2	5.71	16	45.72	3	8.57	35	100
4) Cümleler basitten karmaşığa, bilinenden bilinmeyene, somuttan soyuta doğru sıralanıyor mu?	ÖĞRETMEN	12	60	0	0	6	30	2	10	20	100
	ADAYI										
	ÖĞRENCİ	7	20	11	31.43	10	28.57	7	20	35	100
5) Kitapta Almanca dışında başka dil kullanılmış mı?	ÖĞRETMEN	8	40	9	45	0	0	3	15	20	100
	ADAYI										
	ÖĞRENCİ	14	40	18	51.43	2	5.71	1	2.86	35	100
6) Yazım kurallarına dikkat edilmiş mi?	ÖĞRETMEN	14	70	0	0	4	20	2	10	20	100
	ADAYI										
	ÖĞRENCİ	21	60	3	8.57	7	20	4	11.43	35	100
7) Metinler dilbilgisi konularını işleyici nitelikte mi?	ÖĞRETMEN	8	40	0	0	11	55	1	5	20	100
	ADAYI										
	ÖĞRENCİ	8	22.86	8	22.86	15	42.85	4	11.43	35	100
8) Dilbilgisi yapıları sistematik olarak değişik üniteler içinde tekrar ediliyor mu?	ÖĞRETMEN	6	30	2	10	7	35	5	25	20	100
	ADAYI										
	ÖĞRENCİ	12	34.29	9	25.71	12	34.29	2	5.71	35	100
9) Dilbilgisi sunuş biçimi anadili Türkçe olan öğrencilerin Almanca dilbilgisini öğrenebilmeleri için uygun mu?	ÖĞRETMEN	6	30	0	0	9	45	5	25	20	100
	ADAYI										
	ÖĞRENCİ	4	11.43	9	25.71	19	54.29	3	8.57	35	100
10) Dilbilgisi konuları bir bütün	ÖĞRETMEN	2	10	5	25	10	50	3	15	20	100
	ADAYI										

halinde sunulmuş mu?	ÖĞRENCİ	8	22.86	12	34.29	10	28.57	5	14.28	35	100
----------------------	---------	---	-------	----	-------	----	-------	---	-------	----	-----

Bu sonuç iki grubun da kitap hakkında oldukça az bilgiye sahip olduklarını göstermektedir. Aynı şekilde anketin 10. sorusu olan "Dilbilgisi konuları bir bütün halinde sunulmuş mu?" sorusuna öğretmen adaylarının %10'u "Evet" ve %50'si "Kısmen" demişlerdir. Bu da öğretmen adaylarının kitabın yazılış metodu ile ilgili pek de doğru bilgilere sahip olmadıklarını göstermiştir. Çünkü kitap iletişimsel metodun ilkelerine dayalı yazıldığından dilbilgisi konuları bir bütünlük içinde tek bir üniteye verilmek yerine basit yapılardan zor yapılara doğru kitabın ünitelerine serpiştirilerek sunulmuştur. Öğretmen adaylarının verdikleri cevaplar kitap hakkında yeterli derecede bilgi ve deneyim sahibi olmadıklarını veya bu konuda yeterince farkındalık sağlanmadığını göstermiştir.

3. 5. Alıştırmalar ve Değerlendirme Bölümündeki Verilerin Yorumlanması

Anketin son bölümü olan "Alıştırmalar ve Değerlendirme" bölümünde 10 soru bulunmaktadır. "Alıştırmalar ve Değerlendirme" bölümüne ilişkin cevaplar Tablo 5a (Soru 1-5) ve Tablo 5b (Soru 6-10) olmak üzere iki ayrı tabloda sunulmuştur.

Tablo 5a. *Deutsch ist Spitze!* Almanca ders kitabının alıştırmalar ve değerlendirme bölümüne ilişkin veriler (1., 2., 3., 4. ve 5. Sorular; 1: evet 2: hayır 3:kısmen 4:kararsızım)

Alıştırmalar ve Değerlendirme		1		2		3		4		Toplam	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1) Alıştırmalar sınıf düzeyine uygun mu?	ÖĞRETMEN	10	50	0	0	7	35	3	15	20	100
	ADAYI ÖĞRENCİ	10	28.57	5	14.29	17	48.57	3	8.57	35	100
2) Konuyu pekiştirici alıştırmalar dilbilgisi konularını öğrenmede uygun mu?	ÖĞRETMEN	10	50	0	0	8	40	2	10	20	100
	ADAYI ÖĞRENCİ	10	28.57	7	20	18	51.43	0	0	35	100
3) Her okuma parçası sonunda dört temel beceriyi geliştirici alıştırmalara yer verilmiş mi?	ÖĞRETMEN	8	40	4	20	6	30	2	10	20	100
	ADAYI ÖĞRENCİ	8	28.86	17	48.57	6	17.14	4	11.43	35	100
4) Dilbilgisi konularını öğrencinin tekrarlayabileceği, kendi kendine çalışabileceği ek materyaller sunulmuş mu?	ÖĞRETMEN	6	30	4	20	7	35	3	15	20	100
	ADAYI ÖĞRENCİ	6	17.14	22	62.86	6	17.14	1	2.86	35	100
5) Kitabın öğrencinin ek çalışma yapabileceği ek dijital materyalleri var mı? (web sayfası, CDde alıştırmalar vs.)	ÖĞRETMEN	4	20	5	25	5	25	6	30	20	100
	ADAYI ÖĞRENCİ	2	5.71	28	80	0	0	5	14.29	35	100

- Anketin "Alıştırmalar sınıf düzeyine uygun mu?" sorusuna öğretmen adaylarının %50'si "Evet", %35'i "Kısmen" ve %15'i "Kararsızım" cevabını verirken, öğrencilerin %28.57'si "Evet", %14.29'u "Hayır", %48.57'si "Kısmen" ve %8.57'si de "Kararsızım" demiştir. Öğrencilerin verdikleri cevaplar göz önüne alındığında kitaptaki alıştırmaların öğrenciler açısından uygun olmadığı sonucu ortaya çıkmaktadır.

- Konuyu pekiştirici alıştırmalar dilbilgisi konularını öğrenmede uygun mu? sorusunu ise öğretmen adaylarının %50'si "Evet", %40'ı "Kısmen" ve %10 ise "Kararsızım" seçeneği ile cevaplamıştır. Öğretmen adaylarından bu soruya "Hayır" cevabı çıkmamıştır. Diğer yandan aynı soruya öğrencilerin %28.57'si "Evet", %20'si "Hayır" ve %51.43'ü "Kısmen" cevabını vermiştir. Bu soru ile öğrenciler kitaptaki alıştırmaları uygun bulmadıklarını dile getirmişlerdir.
- "Her okuma parçası sonunda dört temel beceriyi geliştirici alıştırmalara yer verilmiş mi?" sorusuna öğretmen adaylarının %40'ı "Evet", %20'si "Hayır", %30'u "Kısmen" ve %10'u da "Kararsızım" demiştir. Öğrencilerin ise bu soruya %28.86'sı "Evet", %48.57'si "Hayır", %17.14'ü "Kısmen", %11.43'ü "Kararsızım" ile cevap vermiştir.
- Anketin dördüncü sorusu olan "Dilbilgisi konularını öğrencinin tekrarlayabileceği, kendi kendine çalışabileceği ek materyaller sunulmuş mu?" sorusuna öğretmen adaylarının %30'u "Evet", %20'si "Hayır", %35'i "Kısmen" ve %15'i de "Kararsızım" cevabını vermiştir. Diğer yandan öğrencilerin %17.14'ü bu soruya "Evet", %62.86'sı "Hayır", %17.14'ü "Kısmen" ve %2.86'sı "Kararsızım" şeklinde cevaplamıştır. Özellikle öğrencilerin bu soruya oldukça yüksek bir oranda olumsuz yanıt vermeleri ders materyalinin öğrenci ihtiyaç ve isteklerini karşılayabilme özelliğinin öğrenciler açısından ne denli önemli olduğunu ortaya koymaktadır.
- "Kitabın öğrencinin ek çalışma yapabileceği ek dijital materyalleri var mı? (web sayfası, CD'de alıştırmalar vs.)" sorusuna ise öğretmen adaylarının %20'si "Evet", %25'i "Hayır", %25'i "Kısmen" ve %30'u "Kararsızım" demiştir. Öğrencilerin ise %5.71'i bu soruya "Evet", %80'i "Hayır", ve %14.29'u "Kararsızım" seçeneklerini işaretleyerek cevap vermiştir. Burada dikkati çeken husus öğrencilerin kitabın ek materyalinin varlığından haberlerinin olmamasıdır. "Kısmen" cevabı verilmemiştir.

Tablo 5b. *Deutsch ist Spitze!* Almanca ders kitabının alıştırmalar ve değerlendirme bölümüne ilişkin veriler (6., 7., 8., 9. ve 10. Sorular; 1: Evet 2: Hayır 3:Kısmen 4:Kararsızım)

Alıştırmalar ve Değerlendirme		1		2		3		4		Toplam	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
6) Edinilen beceri ve kazanılan davranışları ölçmeye yarayan alıştırmalara yer verilmiş mi?	ÖĞRETMEN ADAYI	6	30	2	10	11	55	1	5	20	100
	ÖĞRENCİ	8	22.86	12	34.29	13	37.14	2	5.71	35	100
7) Dilbilgisi konularının öğrenilebilmesi için alıştırmalar yeterli mi?	ÖĞRETMEN ADAYI	2	10	3	15	12	60	3	15	20	100
	ÖĞRENCİ	4	11.43	24	68.57	5	14.29	2	5.71	35	100
8) Araştırma ve inceleme yapmaya yönelik soru, ödev vb. çalışmalar düzenlenmiş mi?	ÖĞRETMEN ADAYI	8	40	2	10	7	35	3	15	20	100
	ÖĞRENCİ	8	22.85	15	42.86	11	31.43	1	2.86	35	100
9) Ünite sonlarında çoktan seçmeli testlere yer verilmiş mi?	ÖĞRETMEN ADAYI	2	10	9	45	3	15	6	30	20	100
	ÖĞRENCİ	0	0	28	80	4	11.43	3	8.57	35	100
10) Çoktan seçmeli testler verilmiş ise test ölçme	ÖĞRETMEN ADAYI	1	5	8	40	5	25	6	30	20	100

tekniklerine uygun olarak hazırlanmış mı?	ÖĞRENCİ	4	11.43	23	65.71	3	8.57	5	14.29	35	100
---	---------	---	-------	----	-------	---	------	---	-------	----	-----

- Anketin altıncı sorusu olan “Edinilen beceri ve kazanılan davranışları ölçmeye yarayan alıştırmalara yer verilmiş mi?” sorusunu öğretmen adaylarının %30’u “Evet”, %10’u “Hayır”, %55’i “Kısmen” ve %5’i de “Kararsızım” şeklinde cevaplamıştır. Diğer yandan öğrencilerin %22.86’sı aynı soruya “Evet”, %34.29’u “Hayır”, % 37.14’ü “Kısmen” ve %5.71’i “Kararsızım” şeklinde cevap vermiştir.
- Anketin “Dilbilgisi konularının öğrenilebilmesi için alıştırmalar yeterli mi?” sorusuna öğretmen adaylarının %10’u “Evet”, %15’i “Hayır”, % 60’ı “Kısmen” ve %15’i “Kararsızım” demiştir. Öğrencilerin ise %11.43’ü bu soruya cevap verirken “Evet”, %68.57’si “Hayır”, %14.29’u “Kısmen” ve % 5.71’i “Kararsızım” seçeneğini işaretlemiştir. Hem öğretmen adaylarının hem de öğrencilerin bu soru ile ilgili cevaplarına bakıldığında kitapta yer alan alıştırmaların her iki grup tarafından yetersiz bulunduğu anlaşılmaktadır.
- “Araştırma ve inceleme yapmaya yönelik soru, ödev vb. çalışmalar düzenlenmiş mi?” sorusuna öğretmen adaylarının %40’ı “Evet”, %10’u “Hayır”, % 35’i “Kısmen” ve %15’i “Kararsızım” demiştir. Öğrencilerin ise %22.85’i bu soruya cevap verirken “Evet”, %42.86’sı “Hayır”, %31.43’ü “Kısmen” ve % 2.86’sı “Kararsızım” seçeneklerini işaretlemiştir.
- “Ünite sonlarında çoktan seçmeli testlere yer verilmiş mi?” sorusuna öğretmen adaylarının %10’u “Evet”, %45’i “Hayır”, %15’i “Kısmen” ve %30’u da “Kararsızım” demiştir. Öğrencilerin ise %80’i “Hayır”, %11.43’ü “Kısmen”, %8.57’si “Kararsızım” demiştir.
- Anketin son sorusu olan “Çoktan seçmeli testler verilmiş ise test maddeleri ölçme tekniklerine uygun olarak hazırlanmış mı?” sorusuna öğretmen adaylarının %5’i “Evet”, %40’ı “Hayır”, % 25’i “Kısmen” ve %30’u “Kararsızım” demiştir. Öğrencilerin ise %11.43’ü bu soruya “Evet”, %65.71’i “Hayır”, %8.57’si “Kısmen” ve % 14.29’u “Kararsızım” seçeneklerini işaretleyerek cevap vermiştir.

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Çalışma bağlamında *Deutsch ist Spitze!* Almanca ders kitabı “Genel Görünüm”, “Fiziksel Görünüm”, “İçerik (Metin ve İçerik)”, “Kelime, Cümle Bilgisi ve Dilbilgisi” ve “Alıştırmalar ve Değerlendirmeler” başlıkları altında bir anket uygulaması ile değerlendirilmiştir. Anket 20 Almanca öğretmen adayına ve 35 kitabı kullanan öğrenciye uygulanmıştır. Sonuç olarak çalışma bağlamında hem olumlu hem de olumsuz verilere ulaşılmıştır.

4.1. *Deutsch ist Spitze!* Almanca Ders Kitabının Değerlendirilmesine İlişkin Elde Edilen Olumlu Sonuçlar:

Uygulanan anket sonucunda elde edilen veriler gerek bu kitap ile Almanca öğrenen öğrencilerin gerekse Almanca öğretmen adaylarının derslerde bu kitabın kullanılması nedeniyle özellikle kitabın fiziksel görünümüne ilişkin fikir sahibili olduklarını ve genel olarak bu beğendiklerini ortaya koymuştur.

- Kitap görsel öğeler bakımından zengin bulunmuştur.
- Kitapta resimlerin yanı sıra gerçek fotoğraflara da rastlanması anket uygulanan öğrenci ve öğretmen adayları tarafından olumlu bir özellik olarak algılanmıştır.
- Kitap renkli bulunmuştur.
- Anketi cevaplandıran her iki grubun üyeleri kitap sayfalarının lüks kartondan oluştuğunu ifade etmişlerdir.

4.2. *Deutsch ist Spitze!* Almanca Ders Kitabının Değerlendirilmesine İlişkin Elde Edilen Olumsuz Sonuçlar:

- Kitabın iletişimsel metotla yazılmasından kaynaklanan dilbilgisi konularının bir bütün halinde verilmek yerine ara ara serpiştirilerek iletişim için öncelikli gerekli olan yapıların ilk ünitelerde sunulması, aynı konuya ilişkin daha zor ve daha az ihtiyaç duyulan yapılara ilerleyen ünitelerde yer verilmesi anket uygulanan öğrenciler tarafından pek de uygun bir sunuş biçimi olarak değerlendirilmemiştir.
- Uygulanan anket sonucu elde edilen veriler öğretmen adaylarının kitaptaki dilbilgisi konularının sunuluş biçiminde izlenen yöntemin ana dili Türkçe olan öğrenciler için uygun olup olmadığı konusunda net fikir sahibi olmadıklarını ve sorulara cevap veren Almanca öğretmen adaylarının bu açıdan kitabı olumsuz olarak değerlendirdikleri sonucuna varılmaktadır.
- Kitapta genellikle kelime hazinesini arttırmaya yönelik alıştıırma türlerine ağırlık verilmesi ve ayrıca kitapta genel olarak aynı tip alıştıırma türlerine yer verilmesi gerek bu kitap ile Almanca öğrenen öğrenciler gerekse Almanca öğretmen adayları tarafından eleştirilmiştir.

5. ÖNERİLER

- Almanca öğretimi için hazırlanacak olan yeni ders kitaplarında dilbilgisi konuları Türk öğrencilerinin öğrenme alışkanlıkları dikkate alınarak öğrenmeyi kolaylaştıracak nitelikte düzenlenmelidir.
- Almanca ve Türkçe birbirinden oldukça farklı dil ailelerinden gelen diller olması sebebiyle Almancanın daha kolay, hızlı ve kalıcı öğrenilebilmesi için daha fazla duyuya hitap eden ve birbirinden farklı öğrencilerin kendi kendine de öğrendiklerini pekiştirebilecekleri daha fazla alıştıırma örnekleri ve kendi kendilerini sınavabilecekleri ve başarı durumlarını değerlendirebilecekleri sınav örnekleri geliştirilmelidir.

6. KAYNAKLAR

- Breitung, H., & Kirsch, D. (1996). *Nürnbergger Empfehlungen zum frühen Fremdsprachenlernen. Oder: Wie man einen Weg zu einer Didaktik und Methodik frühen Fremdsprachenlernens finden kann.* Köln: Dürr+Kessler.
- Çarıkcı, T. (2015). *Deutsch ist Spitze! Almanca Ders Kitabının İncelenmesi ve Dilbilgisi Konularının Türkçe İle Karşılaştırılarak Dijital Ortamda Pekiştirilmesine İlişkin Alıştıırma Önerileri.* Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Alman Dili Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Edirne.
- Engel, U. (1979). *Mannheimer Gutachten zu ausgewählten Lehrwerken. Deutsch als Fremdsprache. Erstellt im Auftrag des Auswärtigen Amtes der Bundesrepublik Deutschland von der Kommission für Lehrwerke DaF.* Heidelberg: Groos.
- Demirel, Ö. (1998). *Türkçe ders kitaplarını değerlendirme ölçeği.* Anadolu Üniversitesi Yayınları No: 1066, Açıköğretim Fakültesi Yayınları No: 587. s. 150-152.
- Glause, H., Göznek, S., Kalkan Özoğluöz, M., Öz, V., Pıtraklı, O., & Spangenberg, E. (2010). *Deutsch Ist Spitze! Almanca A 1. 1. Ders Kitabı.* İstanbul: Kelebek Matbaacılık.
- Glause, H., Ç, Göznek, S., Ç., Kalkan Özoğluöz, M., Öz, V., Pıtraklı, O., & Spangenberg E., (2010). *Deutsch Ist Spitze! Almanca A 1. 1. Alıştıırma Kitabı.* İstanbul: Kelebek Matbaacılık.
- Glause, H., Ç, Göznek, S., Ç, Kalkan Özoğluöz, M., Öz, V., Pıtraklı, O., & Spangenberg, E., (2010). *Deutsch Ist Spitze! Almanca A 1. 1. Öğretmen Kılavuz Kitabı.* İstanbul: Kelebek Matbaacılık.
- Glause, H., Ç, Göznek, S., Ç, Kalkan Özoğluöz, M., Öz, V., Pıtraklı, O., & Spangenberg, E., (2011). *Deutsch Ist Spitze! Almanca A 1. 2. Öğretmen Kılavuz Kitabı.* İstanbul: Kelebek Matbaacılık
- Kalkan, C. K. (2012). *"Deutsch Ist Spitze!" adlı Almanca ders kitabında ülkebilgisi öğelerinin incelenmesi.* Dicle Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi, Diyarbakır.
- Komisyon (2011). *Deutsch Ist Spitze! Almanca A 1. 2. Ders Kitabı.* İstanbul: Apa Uniprint Basım San. ve Tic. A.Ş.
- Komisyon (2011). *Deutsch Ist Spitze! Almanca A 1. 2. Alıştıırma Kitabı.* İstanbul: Apa Uniprint Basım San. ve Tic. A.Ş.
- Krumm, H. J. (1994) *Stokholmer kriterienkatalog, zur analyse, begutachtung und entwicklung von lehrwerken für den fremdsprachlichen deutschunterricht.* Berlin: Langenscheidt.